

Maja Erdeljanin

VREME U PROSTORU – 36. NOVOSADSKI SALON

U eri vladavine informacija, kada je pojedinac konstantno izložen velikom broju saznanja, koja se skladište ustupajući mesto novim, veliki broj iskustava i znanja, radi lakše obrade, teži da se svede na intuitivno saopštavanje i prepoznavanje. Sva iskustva, taložena vremenom, tako se mogu sublimirati i iskazati kratkom jezičkom formom, asocijativnim ili vizuelnim putem. Likovno delo je jedino kojem, u odnosu na ostale umetničke oblike izražavanja, nije potrebno vreme da bi se sagledalo. Svako likovno delo, osim što zauzima određeni prostor, predstavlja i trenutak, u kojem je saglediv čitav tok pripreme i procesa stvaranja dela. Doživljaj dela je taj koji iziskuje posmatračevu pažnju, koja može da se meri vremenom.

Za stvaranje bilo kakvog prostora, objekata u prostoru ili samog likovnog/ vizuelnog dela kao prostora umetnikovog delovanja, potrebno je vreme. Vreme, utrošeno za prikupljanje iskustava, veština, promišljanja i samu izradu umetničkog dela, apstrahuje se u materiji i deluje istovremeno, u jednom trenutku, nakon kojeg u posmatraču započinje nova vremenska dimenzija kroz analitičko razlaganje doživljenog.

Odnos vremena i prostora utrošenog na stvaranje prostora ili likovnog dela i vremena koje je potrebno za njihovo sagledavanje i konzumaciju, a preko stvaranog prostora, odnosno samog dela kao prostora, bio je moto pri odabiru radova za 36. Novosadski salon. U takvoj koncepciji izložbe, podjednako važno mesto našla su dela apstraktne i figurativne opredeljenosti, novi mediji i klasična slika ili skulptura, kao i ostali vizuelni jezici, a takođe su podjednako prihvaćene i sve estetske kategorije, bez obzira na njihovu (ne)dopadljivost.

„Vreme u prostoru“ je moto koji je obeležio suštinu tih dela bilo u tematskom, bilo u tehnološkom smislu. Određeni radovi gotovo narativno opisuju vreme u prostoru (Borislav Šuput, Borislava Nedeljković Prodanović) ili pokušavaju da zamrznu u vremenu određena pitanja vezana za prostore čovekovog duha (Dragan Jankov, Goran Jureša, Georg Redžek, Jasmina Bošnjak), dok drugi postavljaju angažovana pitanja o vremenu u kojem postojimo na ovom prostoru, bilo da je u pitanju planeta (Isidora Todorović, Narcis Alispahić, Dejana Nešović) ili domaći atar (Mileta Poštić, Tadija Janičić). Ostali autori vreme u prostoru pronalaze u delima nastalim kroz marljiv i dugotrajan proces (Radivoj Dragin, Dragan Višekruna, Mihalj Đurovka, Miloš Vujanović), čak koristeći neuobičajene medije (pirinač Korine Gubik, vunica Olivera Brdarić) ili u transponovanju jednog medija u drugi (Dušica Vesnić, Jelena Šimić Popović, Lidija Marinkov Pavlović, Nada Stojaković). Među odabranim delima 36. Novosadskog salona, vreme traje kroz stvarani prostor na mnogo načina, pa i umetničkom komunikacijom sa ključnim delima iz svetske istorije umetnosti (Renata Koler), ali i angažovanom komunikacijom između dela naše istorije umetnosti sa istorijom i umetnikovom vizijom budućnosti samog naroda (Andrej Tišma).

„Vreme u prostoru“ bio je moto za odabir 35 radova 32 autora (od prijavljenih 175 radova 127 autora), koji žive, rade ili studiraju na teritoriji Novog Sada. 36. Novosadski salon je prostor, u kojem će ovom prilikom odabrana dela trajati neko vreme, ali prostor, koji zauzima misao nastala u posmatraču nakon konzumiranja likovno/ vizuelnog dela i vreme tokom kojeg će ta misao u posmatraču da traje, jeste stvarni i novi prostor koji svako delo treba da osvaja, i vreme kojim treba da traje, utiskujući se u duhovni život posmatrača.